

gemeente
Montfoort

RAADSVOORSTEL

ter besluitvorming in de raad

Datum Forum vergadering	: 15 oktober 2019	Zaaknummer : 743371
Datum Raadsvergadering	: 28 oktober 2019	
Portefeuillehouder	: dhr. J.C.H. Rensen	
Verantwoordelijk MT-lid	: M. Willems	
Evaluatiedatum:		

Onderwerp: terugkeer bibliotheekvoorziening Montfoort en Linschoten

Voorstel

Instemmen de bibliotheekvoorziening per 1 januari 2020 terug te laten keren in Montfoort en Linschoten waarbij de volgende voorwaarden gelden:

1. Bibliotheekorganisatie Het Groene Hart krijgt opdracht operationeel projectleider te zijn voor het opstarten en inrichten van de bibliotheekvoorziening op basis van de Montfoortse beleidskaders;
2. Per 1 januari 2020 wordt een nieuwe overeenkomst aangegaan met bibliotheekorganisatie Het Groene Hart voor de uitvoering van de bibliotheekvoorziening op basis van de Montfoortse beleidskaders;
3. SWOM wordt aangemerkt als geprioriteerd partner voor de uitvoering van de bibliotheekvoorziening voor wat betreft de maatschappelijke vraagstukken;
4. Waar nodig/gewenst voor de uitvoering van de bibliotheekvoorziening wordt partnerschap aangegaan met andere organisaties;
5. Het saldo € 91.480 van de volgende onbenutte posten uit 2019 niet opnemen in de reserve sociaal domein, maar beschikbaar stellen voor de bibliotheekvoorziening in 2020 en 2021;
 - Maatschappelijke begeleiding statushouders
 - Taalniveau statushouders
 - Participatie stelpost
 - Een derde deel van algemene voorzieningen jeugd
6. Voor 2021 en verder worden de volgende budgetten de volgende budgetten in de begroting herschikt ten behoeve van de bibliotheekvoorziening:
 - Participatie stelpost
 - Een derde deel van de post Algemene voorziening jeugd;
7. De bibliotheekvoorziening wordt medio 2021 geëvalueerd en waar nodig wordt een voorstel gedaan voor een aanpassing in de begroting voor 2022 en verder ten behoeve van de bibliotheekvoorziening;
8. De bibliotheekvoorziening wordt meegenomen in de toekomstige ontwikkeling van project scholencomplex Hofland in Montfoort en de gebiedsontwikkeling rondom De Vaart in Linschoten.

Samenvatting

Het Huis van Ervaring, de bibliotheekvoorziening voor alle inwoners, jeugd én volwassenen, zal op 1 januari 2020 haar deuren openen in Montfoort en Linschoten.

Het Groene Hart bibliotheek zal als operationeel projectleider de bibliotheekvoorziening in Montfoort en Linschoten opstarten en inrichten. Hierbij trekt zij samen op met SWOM, onze geprioriteerde partner voor wat betreft de maatschappelijke vraagstukken binnen de bibliotheekvoorziening.

Met ingang van 1 januari 2020 wordt een overeenkomst aangegaan met Het Groene Hart bibliotheek. Zij zal samen met lokale partners op basis van de Montfoortse beleidskaders uitvoering geven aan de bibliotheekvoorziening voor de gemeente Montfoort.

Door het partnerschap dat we aangaan met de SWOM zal de bibliotheekvoorziening verbonden worden met o.a. het DoeMeeHuis in Montfoort en de Brede Vaart in Linschoten.

We gaan voor de bibliotheekvoorziening, het Huis van Ervaring, uit van een groeimodel. 2020 is het opstartjaar. In 2021 zal het concept verder ontwikkeld worden. De bibliotheekvoorziening dient steeds passend te blijven bij de actuele behoefte.

Voor de jaren 2020 en 2021 kan voldoende dekking gevonden worden voor de bibliotheekvoorziening mede door de inzet van middelen uit externe bronnen, die we kunnen inzetten. In combinatie met het beschikbaar stellen van middelen uit programma 4 en 5 van de begroting ten behoeve van de bibliotheekvoorziening zijn er voldoende middelen om de plannen vorm te geven. In 2022 vallen de middelen uit externe bronnen weg. Daarom moet in 2021 aan de hand van een evaluatie beoordeeld worden of er een aanpassing in de begroting ten behoeve van de bibliotheekvoorziening nodig is of wellicht andere bronnen beschikbaar zijn, onder andere landelijke ontwikkelingen kunnen hierin een rol spelen.

Bijlage(n)

- proces om te komen tot de bibliotheek van morgen
- uitwerking proces om te komen tot de bibliotheek van morgen
- concept Huis van Ervaring
- opbrengst brainstormsessie "onze bibliotheek van morgen – Huis van Ervaring"

Aanleiding

De bibliotheekvoorziening in Montfoort en Linschoten is verdwenen als gevolg van bezuinigingen in de vorige collegeperiode. Begin 2018 is via een motie gevraagd om de terugkeer van de bibliotheekvoorziening. In het hoofdlijnenakkoord 2018-2022 is aangegeven dat de bibliotheek terugkeert in Montfoort en Linschoten als plaats om elkaar te ontmoeten.

Beoogd resultaat

Terugkeer van de bibliotheekvoorziening in Montfoort en Linschoten per 1 januari 2020.

Argumenten

De bibliotheekvoorziening moet voldoen aan de Wet openbare bibliotheek voorziening (Wsob)

De Wsob bepaalt dat het doel van de openbare bibliotheek is, het geven van publieke toegang tot informatie en cultuur. In de wet wordt ook welke vijf functies een openbare bibliotheek heeft:

- ter beschikking stellen van kennis en informatie;
- bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
- bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
- organiseren van ontmoeting en debat;
- laten kennis maken met kunst en cultuur.

De vijf functies mogen zowel fysiek als digitaal geleverd worden, maar moeten alle vijf binnen de bibliotheekvoorziening aanwezig zijn. Dat betekent niet dat elke afzonderlijke vestiging alle vijf functies hoeft uit te voeren, maar wel dat die vijf functies binnen de openbare bibliotheekvoorziening worden uitgevoerd, rekening houdend met wat er lokaal mogelijk en wenselijk is.

De gemeente is verantwoordelijk voor de lokale bibliotheekvoorziening, de provincie voor de ondersteuning daarvan en het Rijk is verantwoordelijk voor het stelsel als geheel en voor de digitale bibliotheek. De drie overheden zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het bibliotheeknetwerk.

De bibliotheekvoorziening, het Huis van Ervaring, moet voldoen aan de Wsob. Deze laat echter ruimte voor lokale invulling en maatwerk. Het Huis van Ervaring gaat uit van de lokale behoeften. Deze behoeften zijn in het proces om te komen tot de bibliotheekvoorziening van morgen dan ook het uitgangspunt geweest. We hebben een enquête gehouden onder inwoners, gesprekken gevoerd met inwoners en mogelijke partners en een brainstormsessie voor belanghebbenden. Vervolgens hebben we bepaald hoe invulling gegeven kan worden aan de vijf wettelijke taken van de bibliotheekvoorziening. Tot slot is bepaald wat er gemist wordt en welke taken nader ingevuld dienen te worden.

(In de bijlage vindt u het proces om te komen tot het nieuwe concept voor de bibliotheekvoorziening in beeld. In het proces om te komen tot een nieuwe bibliotheekvoorziening hebben we gekozen voor een beeldende vastlegging van de processtappen).

De bibliotheekvoorziening creëert maatschappelijke meerwaarde

In onze samenleving is een toenemende behoefte aan openbare plaatsen waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en ze zich welkom voelen. De bibliotheekvoorziening kan deze rol voor een groot deel op zich nemen. Ze kan de plek zijn waar inwoners niet alleen komen voor het lenen van boeken, maar ook om deel te nemen aan en/of het organiseren van activiteiten.

Voor een goede participatie in onze samenleving is het nodig dat alle burgers continu doorleren ("een leven lang leren") en zichzelf en hun omgeving proberen te verbeteren. Er komt meer nadruk te liggen op leren buiten de formele structuren van het onderwijs. Persoonlijke ontwikkeling en vernieuwing van kennis en competenties zijn van belang om mee te kunnen blijven doen in deze veranderende maatschappij en kenniseconomie.

Het volstaat dus niet om bij het opstarten van een nieuwe bibliotheekvoorziening alleen te sturen op de financiële aspecten van het bibliotheekwerk. De culturele, educatieve maar ook economische waarde van de bibliotheek is groot. De bibliotheek bevordert lezen en schrijven, draagt bij aan mediawijsheid en biedt mensen de kans om volwaardig deel te nemen aan het maatschappelijk.

Kijkend naar de praktijk zien we dat op veel plekken in de gemeente Montfoort al allerlei activiteiten georganiseerd worden die raken aan de taken van de bibliotheekvoorziening. Er is echter weinig tot geen sprake van verbinding tussen de verschillende organisaties. De bibliotheekvoorziening kan een rol spelen bij het creëren van deze verbinding.

Aansluiten bij lokale kaders sociaal domein om meerwaarde te creëren

Voor de bibliotheekvoorziening wordt steeds meer uitgegaan van connectie. De kern van het sociaal domein zoals geformuleerd in het Hoofdlijnenakkoord 2018-2022 is dat iedere inwoner in onze lokale samenleving (naar vermogen) mee moet kunnen doen aan de samenleving. Daarom zijn de uitgangspunten van het sociaal domein zoals verwoord in het Hoofdlijnenakkoord 2018-2022 ook kaderstellend voor de uitvoering van de bibliotheekvoorziening.

Nieuw concept: Huis van Ervaring

Op basis van de beleidskaders en de lokale behoefte zijn we gekomen tot het concept van de bibliotheekvoorziening voor de gemeente Montfoort - het Huis van Ervaring. Een plek waar iedere inwoner mee kan doen en ervaring kan halen en brengen. Dit concept stoelt op de volgende twee speerpunten, specifiek voor de bibliotheekvoorziening:

- focus op het ontwikkelen van leesplezier en leesontwikkeling bij jeugd en
- aanpak van laaggeletterdheid (taal/digitaal en rekenen)

Het Groene Hart bibliotheek zal uitvoering geven aan de wettelijke taken van de bibliotheekvoorziening en werkt hierbij zoveel mogelijk samen met lokale partners. SWOM is voor de gemeente Montfoort geprioriteerd partner wat betreft de maatschappelijke vraagstukken. Door dit partnerschap zal het Huis van Ervaring gecombineerd worden met SWOM en zijn plek vinden verbonden aan het DoeMeeHuis in Montfoort en in de Brede Vaart in Linschoten.

Voorzieningen betaalbaar houden door aangaan partnerschap

De ambitie van de raad en het college is gericht op het behouden en verbeteren van de kwaliteit voor wonen, werken en recreëren voor huidige en toekomstige inwoners van Montfoort.

Om voorzieningen betaalbaar te houden, is bekeken welke samenwerkingen er mogelijk zijn en welke er ontwikkeld kunnen worden om invulling te geven aan de bibliotheekvoorziening.

Door slim combineren is meer maatschappelijke meerwaarde te creëren met als basis de bestaande situatie. Op deze manier maken we de bibliotheekfunctie in Montfoort ook toekomstbestendig.

Toekomstbestendigheid vergroten door bibliotheekvoorziening te koppelen aan toekomstige ontwikkelingen

Voor een goede participatie in onze samenleving is het nodig dat alle burgers continu doorleren ("een leven lang leren") en zichzelf en hun omgeving proberen te verbeteren.

Er komt steeds meer nadruk te liggen op leren buiten de formele structuren van het onderwijs. Persoonlijke ontwikkeling en vernieuwing van kennis en competenties zijn van belang om mee te kunnen blijven doen in deze veranderende maatschappij en kenniseconomie. Naast geletterdheid, horen hier competenties als samenwerken, creativiteit, communiceren, gebruik social media, probleemoplossend vermogen, kritisch denken en sociale en culturele vaardigheden bij. De koppeling tussen het binnenschools en buitenschools leren is gericht op het verbeteren van de ontwikkelingskansen van kinderen en met name de positie van kwetsbare kinderen. Daarom stellen we voor om de bibliotheekvoorziening wellicht een plek te geven in het toekomstig te ontwikkelen scholencomplex in Montfoort en de gebiedsontwikkeling rondom De Vaart in Linschoten.

Wegvallen bibliotheekvoorziening voor jeugd per 1 januari 2020

Op dit moment hebben we geen openbare bibliotheekvoorziening. HGH voert op basis van de overeenkomst die wij met hen hebben voor de gemeente Montfoort de Bibliotheek in School (BiS) uit. HGH heeft echter aangegeven niet onder de voorwaarden van de huidige overeenkomst verder samen te willen werken. De huidige overeenkomst eindigt per 1 januari 2020. Tot die tijd kunnen kinderen boeken lenen bij de BiS. Als de huidige overeenkomst per 1 januari 2020 eindigt, eindigt ook de BiS. Als we geen nieuwe overeenkomst afsluiten met een bibliotheekorganisatie is er vanaf 1 januari 2020 ook voor de jeugd geen mogelijkheid meer boeken te lenen in de gemeente Montfoort.

Financiën

Toekenning Asschergelden

Het Ministerie van OCW stelt landelijk voor de periode 2019-2021 is een jaarlijks bedrag van € 1 miljoen beschikbaar om het netwerk van openbare bibliotheken te versterken, met name in kleine kernen.

Begin dit jaar zijn we in gesprek gegaan met de provincie over mogelijkheden voor ons in de gemeente Montfoort. Uit deze gesprekken bleek dat we niet in aanmerking kwamen voor de gelden omdat we ervoor kozen uit te gaan van er lokaal gewenst en aanwezig is en daarom op dat moment geen bibliotheekorganisatie wilden uitsluiten. De provincie benadrukte dat wij moesten kiezen voor de HGH om hiervoor in aanmerking te komen.

Onze werkwijze is echter opgevallend bij het ministerie van OVC en gaf aanleiding om het gesprek aan te gaan met de gemeente Montfoort. Naar aanleiding van het gesprek met de gemeente Montfoort heeft de minister besloten de gemeente Montfoort toch mee te nemen in de gunning van de subsidie en dus een uitzondering te maken. In de brief van 6 september 2019 heeft zij ons bericht dat ze heeft besloten ons voor de periode van 2019 tot en met 2021, jaarlijks € 100.000 toe te kennen ten behoeve van de terugkeer van de bibliotheekvoorziening.

Incidentele kosten

Er zijn middelen voor de opstart- en inrichtingskosten beschikbaar in de begroting 2019. Wanneer deze gelden niet volledig besteed worden in 2019, dan zal het restant via resultaatbestemming in de jaarrekening 2019 overgeheveld worden naar 2020.

Structurele kosten per jaar

Voor de uitvoering van de bibliotheekvoorziening gaan we uit van een groeimodel. 2020 is het opstart jaar. In de 2021 wordt het concept verder ontwikkeld. De bibliotheekvoorziening dient steeds passend te blijven bij de actuele behoefte.

Wat de kosten zullen zijn is afhankelijk van de ontwikkeling van het concept de komende jaren. Voor het maximum scenario van ons concept, wordt uitgegaan van het landelijke gemiddelde per inwoner. De kosten per jaar voor het uitvoeren van een bibliotheekvoorziening in Montfoort en Linschoten komen in dit geval op € 208.035 ($13.869 \times 15 / \text{aantal inwoners} \times \text{bedragen op basis van het landelijk gemiddelde per inwoner}$).

Hier moeten de extra kosten voor de locaties in Montfoort en Linschoten bij opgeteld worden. Deze bedragen € 17.000 per jaar.

De totale maximale structurele kosten per jaar (2020, 2021) bedragen € 225.000.

Dekking

Door de uitkering van Asscher gelden in 2020 en 2021 en de overheveling van posten uit programma 4 en 5 van de begroting naar de bibliotheekvoorziening wordt in deze jaren voldoende dekking gevonden voor de bibliotheekvoorziening.

Per 2022 vervalt de uitkering van de Asscher-gelden. De structurele lasten voor de bibliotheekvoorziening zijn dan niet langer volledig voorzien in de begroting. We streven ernaar door slim te combineren meer maatschappelijke meerwaarde te creëren met de dan beschikbare middelen. Om voorzieningen betaalbaar te houden moet de komende jaren onderzocht worden welke samenwerkingen er nog meer ontwikkeld kunnen worden om invulling te geven aan de bibliotheekvoorziening. Tevens zullen we de landelijke ontwikkelingen op dit onderwerp actief blijven volgen.

We stellen voor de bibliotheekvoorziening eind Q2 van 2021 te evalueren en zo nodig een voorstel te doen voor aanpassingen in de begroting ten behoeve van de bibliotheekvoorziening voor 2022 en verder.

Subsidiemogelijkheden

Met de subsidie adviseur externe subsidies is gesproken over de mogelijkheden voor het aanvragen van subsidies te onderzoeken. Hij geeft aan dat de gemeente Montfoort in potentie een interessant project heeft omdat ze de bibliotheekvoorziening wil verbinden aan het sociale domein. De gemeente kan subsidie aanvragen bij bijvoorbeeld de Provincie als het plan voor de bibliotheekvoorziening uitvoeringsgereed is. Omdat dit plan nog niet gereed is, is het op dit moment nog te vroeg voor een subsidieaanvraag. Op het moment dat de bibliotheekvoorziening operationeel is zullen de mogelijkheden verder onderzocht worden.

Sponsoring

Bij de uitvoering van de bibliotheekvoorziening, het Huis van Ervaring zullen ook de mogelijkheden van sponsoring van de bibliotheekvoorziening onderzocht worden.

Tijdpad / relatie met projectmatig werken

Het is de bedoeling dat de bibliotheekvoorziening in Montfoort en Linschoten op 1 januari 2020 haar deuren opent. Het Groene Hart bibliotheek is als operationeel projectleider verantwoordelijk voor de opstart en inrichting van de bibliotheekvoorziening. Hierin trekt zij samen op met SWOM, de geprioriteerde partner van de gemeente Montfoort voor wat betreft maatschappelijke vraagstukken. Zij voeren hun taken uit gericht op het realiseren van de Montfoortse beleidskaders.

Wij stellen voor om voor de uitvoering van de bibliotheekvoorziening per 1 januari 2020 een overeenkomst aan te gaan met Het Groene Hart bibliotheek en afspraken te maken met SWOM voor wat betreft het geprioriteerd partnerschap. De financiering van deze afspraken valt binnen de voorgestelde begroting.

Communicatie

Het besluit van de raad zal door de betreffende ambtenaar gecommuniceerd worden aan de betrokken partners. Inwoners worden geïnformeerd via de gebruikelijke communicatiekanalen, Facebook, Twitter. De pers zal met een persbericht geïnformeerd worden. Het verkrijgen van de rijksbijdrage zal ook de nodige publiciteit met zich meebrengen.

Eind november, begin december zullen we inwoners informeren over de stand van zaken en bij de start zal er nog een communicatiemoment zijn.

De wijziging in de begroting zullen we na het besluit aan financiën communiceren.

Monitoring en evaluatie

Het openen van de deuren van het Huis van Ervaring in Montfoort en Linschoten per 1 januari 2020 is ambitieus. Daarom kiezen we voor een gefaseerde aanpak. Per 1 januari 2020 heeft de bibliotheek

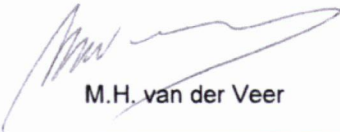
nog niet zijn volle contouren. We beginnen met een vooruitgeschoven post waar we willen testen wat we willen gaan doen. De voorziening zal in de toekomst in samenspraak met de partners verder vorm krijgen. Ze dient door de tijd heen passend te blijven bij de actuele behoefte.

We zullen jaarlijks monitoren wat de stand van zaken is en we zullen jaarlijks de samenwerking met de bibliotheekorganisatie en aangesloten partners evalueren en de raad in kennis stellen van de bevindingen.

Bestuurlijke samenwerking

Het Groene Hart bibliotheek is een samenwerking tussen de openbare bibliotheek, de gemeenten Montfoort, Oudewater en Woerden.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN MONTFOORT,
de secretaris, de burgemeester,

M.H. van der Veer

mr. P.J. van Hartskamp-de Jong

In de openbare vergadering van
besloten:

28 oktober 2019

heeft de gemeenteraad

Instemmen de bibliotheekvoorziening per 1 januari 2020 terug te laten keren in Montfoort en Linschoten waarbij de volgende voorwaarden gelden:

1. Bibliotheekorganisatie Het Groene Hart krijgt opdracht operationeel projectleider te zijn voor het opstarten en inrichten van de bibliotheekvoorziening op basis van de Montfoortse beleidskaders;
2. Per 1 januari 2020 wordt een nieuwe overeenkomst aangegaan met bibliotheekorganisatie Het Groene Hart voor de uitvoering van de bibliotheekvoorziening op basis van de Montfoortse beleidskaders;
3. SWOM wordt aangemerkt als geprioriteerd partner voor de uitvoering van de bibliotheekvoorziening voor wat betreft de maatschappelijke vraagstukken;
4. Waar nodig/gewenst voor de uitvoering van de bibliotheekvoorziening wordt partnerschap aangegaan met andere organisaties;
5. Het saldo € 91.480 van de volgende onbenutte posten uit 2019 niet opnemen in de reserve sociaal domein, maar beschikbaar stellen voor de bibliotheekvoorziening in 2020 en 2021;
 - Maatschappelijke begeleiding statushouders
 - Taalniveau statushouders
 - Participatie stelpost
 - Een derde deel van algemene voorzieningen jeugd
6. Voor 2021 en verder worden de volgende budgetten de volgende budgetten in de begroting herschikt ten behoeve van de bibliotheekvoorziening:
 - Participatie stelpost
 - Een derde deel van de post Algemene voorziening jeugd;
7. De bibliotheekvoorziening wordt medio 2021 geëvalueerd en waar nodig wordt een voorstel gedaan voor een aanpassing in de begroting voor 2022 en verder ten behoeve van de bibliotheekvoorziening;
8. De bibliotheekvoorziening wordt meegenomen in de toekomstige ontwikkeling van project scholencomplex Hofland in Montfoort en de gebiedsontwikkeling rondom De Vaart in Linschoten.

de griffier,

drs. M. Lucassen

de voorzitter,

mr. P.J. van Hartskamp-de Jong